

Latwefchu Amis.

56. gadagahjums.

Nr. 21.

Trefchdeenā, 25. Mai (6. Juni).

1877.

Redakteera adrese: Pastor Safranowicz, Lutringen pr. Frauenburg, Rurland. — Ekspedizija Vesthorn k. Meyber gramatu behdē Jelgavā.

Nahditājs: Kara siņas. Wijsaunatāhs siņas. Dāschadas siņas. No kara lauka. Kreewu-Turku kara laukā. Utbildas. Sludinaschanas.

Kara siņas.

Pee Donawas Kreewu karaspēhls nu buhs pilnigi sapulzejees. Rakstāji, kas warbuht jau ilgi gaida, lai teem swarīgākus notikumus no turenēs siņo, lai jele apdohma, ka tas nau wis māfais darbs, kas jau notizis. Ta lihniņa, us kuru tagad nu Kreewu karaspēhls buhs nostahjis, ir no pat Leijas-Donawas lihds pret Widinai pee 70 juhdsu gara. Dohmajetees pašchi, us 70 juhdschm karaspēhta pullkus isteept un tā noriktēht, ka us katru wajadfibas weetu war ahtrumā sawillt māsglus, tas ir leels darbs. Tas nu buhs isdarihhts un nu warehs tā ihsta pahri-eeschana wairak weetās us reisi un ar wisu spēhku notikt. — Leelsirhts karawadonis 15. Mai bij atlaidis to preeka siņu, ka atkal diwi leitnanteem, Dubakowam un Schestakowam ir laimejees nakti pee Brailas weenam Turku monitor-kugim pašchaut pulwera lahdimu apakščā, tā ka nu wisz milsu kugis ar 100 zilwekeem gaisā ussperts, us muhsu pusi pee tam nekahda sčahde nenotika. Schee abi leitnanti tika ar Turga ordenu puschloti. Turku humbas un lohdes, kas lihtin lija, nebehdadams papreeksch Dubakows no sawas laiwas trahpija Turku kugi, tad Schestakows no sawas laiwas dewa kugim beidsamo nahwigo schahweenu, ar minetajeem wehl 2 laiwas wisu to laiku bij breefnigā uguni 20 minutes. Wisz tee 40 duhschigee laiwineeki deeninau austohht braunza atpakal us Kreewu lehgeri, lihdsnesdami nogremdeta monitora slagu.

Donawas upē, tāpat Seretā un Alutā, uhdens atkal ir stipri audsis, tā ka pluhst pa krašteem pahri un karaspēhli gan wehl laizinu nemees, pirms ihsto karofchanu usnems.

No Kaukasijas siņo leelsirhts Mikails 15. Mai: Turku kugi pee Ardelas iszehla malā 3000 tscherkesus; weens bataljons no muhsu saldāteem gahja teem pretim; us muhsu pusi krita 13, eewainoti 7; ohtra nodala sakahwa duhschigi eenaidneekus, no muhsjejeem eewainojo 30. Mums nahk jauni pulki nopakal sčahht. — Apakšč Karfa muhreem nemanija nekahdus eenaidneekus. — No Ardahanas generalis Melikows gahja ar 8 batalioni un artileriju un generalis Dewels ar 7 batalioni pret Karfu, ka war pee Tschai upes ar ziteem pulkeem rohku fadohtees. Weens no kalna kauschu firsteem padewahs un apfohlija trihs deenu laikā 2000 eerohhtschus nodohht Kreewu rohkās. Kreewi panehma 1500 flastes ar patronahm.

Kaukasijas karawadona, leelsirhta augstais kohrtelis tohp pahzeltis no Tiflis us Aleksandropolu. Turki tur tai ohtrā kara lauka pusē wisu sawu zeribu leel us tam, ka tee ar saweem kugeem sapohstihhs us kahdahm 20 juhdschm wisu Kreewu juhmali un tur tad laidihhs muhinatajus un spijonus malā, kas kalna laudis us dumpi pret Kreeweem usmufina. Weetahm tas nu gan isdohdahs, bet dauds par to nau jahihstahs, jo siņahs ari tohs sawaldihht.

Pee Ardahanas no Kreewu puses ir pawisam eewainoti 9 ofizeeri un 385 saldāti, lihku bijuschē til 9.

— 28. April pawadija us pehdigu dusu weena Kreewu ofizeera, Gramotina lihki. Winsch kauschanā bij kritis un Turki tam tuhdaļ bij galwu nogreesuschē un to nosuhhtijuschē us Batumu. Zaur kahdu mehtleri bij isdewees to lihki isdabuht, tā ka to dabuja gohdam paglabahht. — Ardahanas komandantu Sultans kischohht apasch kara teefas, kapehž padewees. Wisz zelsch starp Batumu un Karfu esohht Kreewu rohkās.

Rumenija ir nu us wisahm walstihm skaidri issinojusti, ka wina eeskatahs par swabadu walsti, kas walā no Turka. Austrija, Bahzeme un Kreewija buhschohht sawu atbildu us tahdu siņojumu til doht pehž pabeigta kara. Wairak ari Rumeniija nemas negrib.

Tri Serbija sčahht atkal stipri kahroht pehž pilnas swabadibas, bet pret to leelwalstis turahs aufstakas. Bosnija nemeerneekeem wairak kauschanās labi laimejees pret Turkeem.

Donawas upē uhdens wehl nemas netaisahs us krischanu. Turki sčahda pret Rumeneeschu krašta pilsehteem deenu deenā, bet nu jau ari pa dauds weetahm Kreewu baterijas us Rumeneeschu krašteem palihds atbildu doht.

Hobarts Pašcha, Turku kara-kugu wadonis, bij lihds schim Englantes ofizeeru rulkos eerakstihhts, bet kad nu Englante tam noteikusi, ka winam nau brihw pret Kreewiju karā eet, kamehr Englante neitrāla, tad Hobarts ir lizees isdsehstees no Englantes rulleem un paleel Sultanam par sulaini.

Preeksch teem tā fauktajeem „swehtajeem kareem“ ar salo karogu, kahdu tagad Turks ir isfludinajis pret Kreewusemi, pastahw no wezeem laikeem sawi likumi. Dāschē no teem tā sčan: Waldineekam ja-eet pašcham lihds karā; katrs Turktizigs, kas jau 13 gadus wezs, eet lihds karā, firmgalwi, seewas, behrni, kas mahjā paleel, gahda par karawihreem; brihw kertes pee wisahm mantahm, ir basnižu mantibahm; eenaidneeka semē war nemit, to ween grib, ir winu seewas; kas sčahdā karā mirst, lai buhtu leelakais noseedsneeks bijis, nahk teescham

paradijsē u. t. pr. Sawu leelo zeribu ar schahdu karu Turki leel us Kaukasijas apgabalu, tur laudis tumschaki un ahtrak wehrgu paklausiba gaidama. Turku ministri un ziti waltsfulaini apfohljufchi pa swehta kara laiku lohni nenemt, lai ta paleekoht karam. Bet labi apflatoht, tahda dahwana teem nenahzajs nemas gruhiti; jo dabuht wini sawu lohni ari ta jau fen nedabuhn; bet rauga zitadi ta isgrahbt.

No Kaukasijas kara lauka. Gar juhmali Turku fugi brauka wehl arweenu schurp un turp, ne-apstiprinatohs juhmali pilsehtinus un meestinus apschaudidami un fapohstidami, tapat ari schur tur pa pulzinam Turku preefteru un zitu usmusnataju mala islaisdami, lai tee Kreewu karaspehka mugura rauga nemeeru fazelt. Zaur zaurim tas teem lohti mas isdohdohs. To apgabalu, tur Turkutizigo ir leelais pulks, nau dauds; tapat ari nahk jauns karaspehks Kreeweem pakal, ta ka wisos pilsehtos paleel stipras garniones. Schahdas usmusnashanas Kreeweem war gan daschu darbu peedoht klaht, bet karaspehku tahs ne-aistur.

Urdahanā starp ziteem zeetnemteem Turkeem atrohdotees ari weens Pascha. — No 1. Mai sinoja, ka Turku fugi patlaban schauda dauds stundas pret Ehrglu raga koloniju. — Wairak fugu lahdimu ar eerohtscheem nobrauzu us Sukum Kale pilsehtu; par Turku karawadoni Kaukasijas apgabala ir eezelts Fazil Pascha. — Kars ir jau no wisahm pusehm no Kreewu karaspehka eeslehgts, raudsihs to bada ismehredeht, kamehr padohsees.

Odesas pilsehts ir stipri apstiprinahts no juhras puses, wispirms zaur tahm warenajahm kraustu baterijahm; ohsta peld leela baterija „Popowka,“ ko waretu faukt par peldofchu zeetofni; kad ta laisch humbas, tad tahs war us wairak ta 7 werstehm redseht pahr wiltaem aisslidinajamees; waktis stahw ar kihkereem un neweenu azumirli ne-islaisch no azihm juhras pusi; ta jau 3 stundas papreefsch waretu noredseht Turku kungus brauzam, pirms tee pilsehtam tuwotohs. No 9. Mai rakstija, ka wisi Englantes un ziti neutrals fugi ir no Odesas aibraufufchi. To nakti us 9. Mai pamanija istahlenes weenu Turku kara-fugi, baterijahm dewa tuhda sihmi, bet palika wis meerā. Pa naktis laiku tohp no baterijas wis tas juhras lihzi ar elektrisku ugumi gaismohts, ta ka tahlu war redseht. Par Odesu un Sewastopolu nau ko bihtees, tahs ir zaur Todlebenu jo spehzigi apbrunotas. Usowas juhra Turki newar eetikt, jo Kertschu baterijahm tee nerahdisees.

Preefsch ta leitnanta Samoilo, kam laimejajs to Turku fugi fashaut, lahds Maslawas lungs, Tulajews, ir par gohda malku pafneedjis 1000 rubl. Samoilo ir no Smolenskas muischneeku lahrtas, 23 gadus wezs, un nedeem wehl pilnus 2 gadus armija; nesen winsch stahweja Rihga pee weenas brigadas. Tas ohtrs leitnants Romanows, kas ari wehl bij schahweenu usdewis wirsu, ir no Podolijas, 21 gadu wezs. Preefsch ta saldara, kas pehz leitnanta nostelleschanas to laimigo schahweenu wala laida, Odesas pilsehts nospreedis muishcha pensiju malkaht ar 120 rubli it gadus.

Kreewu generalis Tschelokajews, kas pee Karfas tika eewainohts, ir tatschu lasaretē miris. Winsch bij usdeenejees no prasta saldara.

Erserumas gubernators ir us Konstantinopoli rakstijis, ka Turku pretestiba pret Kreeweem deenu no deenas suhd, jo Kreewi,

tur ween eenahl lahda jaunā awgabala, tur tee tik gohdigi wedahs, wifu, ko nem, aismalka, ta ka laudis tohs mihkal fauem, nekā sawus paschu plehsomu draugus.

Perzijas prinzis Mohamed Ali Mirza ir eestahjis Kreewu Kaukasijas armija.

No Konstantinopoles. Pa pilsehtu eet deewsgan raibi, rauga rohla dabuht dumpineeku uswedjeus; lai waretu ahtraki fawaldiht, ir wis pilsehts tagad apafsch karawaldibas padohs. — Sultans esohht stipri flims, beeschi pagihbsoht; ja winsch mirtu, tad ir krohnamantineeks gaidams, kas pawisam masa prahta. — Tunas waldneeks no Afrikas bij sawai galwai, Sultanam, apfohljijis ar daschu karaspehku palihga nahkt, bet tagad atbildejis, ka nebuht ne-eespehoht; ja wina laudis ta fawwalneeki gribeschoht preefsch Sultana karoht, tad to labprahht atwehleschoht. Ta ir wisa palihdsiba. — Tscherkesi debesbraufshanas deenā istranzejufchi kristigus Greakus pee deewakalposchanas, nehmuufchi ir pat behrnus kaut, un 2 feeswas aiswedufchi prohjam. Suhdetaji nekur ne-atrohd taifnibu. Weenam no pascheem walts runaskungeem Tscherkesi bij leelu baru lohpu nosagufchi; us suhdsihu dabuja to atbildu, sagti buhschoht kristigi bijufchi, kas par Tscherkeseem pahrghebrufshees. —

Par kara eewainotu aplohschanu runadami meh jau isg. nummurās dabujahm lasitajeem peemineht Saratas luteru diakonisu namu Besarabija, kas lihds schim jau schini leeta swehtigi strahdajis un nu ar Deewa palihgu grib jo spehzigi pee flimu karawihru kohpschanas stahht. Waram te tagad daschas klahtakas sinas pafneegt, jo nupat mums gadijajs Zelgawā kohpā fatiktees ar Katterfeld mahzitaju, kas, ta fazijahm, ir Saratas diakonisas nama waldineeks un kas tagad schinis pat darishanas no deenwischeem bij us muhsu pusi abrauzis. „Sarkana krusta“ beedriba, winas wadoni, sirts Tscherkaski un Abasa, ir ar Saratas namu weenu nolihkschanu noslehgufchi, ta ka Sarata apnehmusees sawa sinā un awgadshana nemt wisu to awgabalu starp Ismailu un Benderu, tur zels 5 karawihru lasaretos, kohpā ar 226 gultahm. Preefsch pirmahs eeriktes „sarkana krusta“ beedriba ir Saratai eemalkajusi 1000 rubli, wehlaht wehl weenu dahwanu, tapat ir apnehmusees awgadhaht daschus apteekerus un feldschernus. Turprettim Katterfeld mahzitajam, kura sinā Sarata un wisas tahs 5 lasaretos ar wisu sawu buhschanu tohp nodohtas, jagahda par 7 daktereem (starp teem 1 wirsdakteri, ko zere is Rihgas flawenakajeem daktereem ismekletees), wisem teem flinneeku kohpejeem un kohpejahm un wisu to namu eerikti un awgadshanu. Tahs schehlfirdigahs firdis, kas to gruhitu kohpschanas darbu pee flinneeku gultahm deenas un naktis lai isdara, Katterfeld mahzitajs gan dabuhs turpat is tahm luteru koloniju draudsehm, is faweem deewabijigeem jaunekteem un atraitnehm. Gruhtak nahkajs to wajadsiho dakteru skaitu fadabuht; is Zelgawas, ta dsiedam, 1 dakters ir apnehmees turp eet; tagad mekle tahkal pa Rihgu, Widsemi un Kurseni; gribetu ir labu lohni malkaht (200 rubl. par mehnefi), bet retais grib schirtees is sawas weetas, tur katram saws apnemts darba gabals un sinama maise. Ta tad preefsch wisas schihs leetas isdarishanas buhs dauds tahs brahtu mihlestibas wajadsihs, lai wisu to darbu war pareisi west, un kad ari turpmak krohnis us katra flinneeku to nospreestu ustura teefu rehshahs un isma-

fahs, tad tomehr ar to taifnu teefnu ween nespelj, kà gribetu, to aplohpšchamu isdariht. Kad nu, kà dsirdam, Pehterburga un Masflama libd ar faween konsistoriju aprinšeem sirdigu palihdsibu rahda un grib ustureht to ewang. diakoniju, kas no Pehterburgas ar fawahm diakonischm un lasaretehm us Rumeniju nobraukusi, tad, kà mums leekahs, muhsu Baltijas gubernas ar fawahm mihlestitas dahwanahm wairaf atkal gribehs beedrotees ap **Saratas luteru diakonijas darbu**. Ihpaschi wifahm muhsu Latweeschu draudsehm jo mihi buhs turp fawas dahwanas raidiht, kur tahs leetas pahrwaldneeki un wedeji ir wairaf pasihstami, nekà ziti, kur luteru mahzitaji (Katterfeld mahz. un 2 propstu lungi) scho leetu sawa rohkà tur un us to taifnigato katra mihlestitas artawu isleekahs, kur latweeschu brahteem, kam buhs us flimuw waj mireju gultinas jagul, netruhkà ari mihtas Deewa wahrdu eespiridinaschanas paschu walodà zaur Katterfeld mahzitaju, dsimuschu Kursenneeku. Preeks mums bij dsirdeht, kahdus waremus upurus turenas kolonijas draudses jau tagad nef, ka waretu wifu preeksch flimuw aplohpšchanas apgadacht, un warejahm fawam mihtam amata brahtam, Katterfeld mahzitajam, fawu zeribu isteikt un zekà libd doht, ka ari muhsu draudses nebuhs kuhtras, fawu kristigu mihlestitu rahdiht, kur tahs ir wajadsijs. Kur ween ari is muhsu draudsehm dsirdam, tad wifur dahwanas lasahs preeksch schi Saratas schelirdibas nama, kas tohp un taps wadihts no ewang. luteru draudschu puses. Jau no tahm nupat pagahuschahm nedelahm K. mahzitajs mums daschu mihtligu sinu pafneedsa, kahds preeks tam bijis, tur tahlà sweschumà Latweeschu brahtus us flimneeku gultahm wareht eepreezinah ar Deewawahrdeem un mihtu stiprinaschanu latweeschu walodà. Tà nostahstija weenu notikumumu ar weenu ulanu no Kursemes Wezpils pagasta, kas libd nahwei noguris, tizis kà ar jauneem spehkeem pildihst, kad isdsirdis, ka mahzitajs winu Latw. walodà ufruma un dohdahs winam pasihstams, ka ir ta mahzitaja dehs, kas saldatu bij kristijis, eeswehtijis (un dsimtenè kà fawu ari ganijis Durbes draudse). Lai Deews swecht to usnemtu darba gabalu, ko ari muhsu ewang. luturu draudses nefis us fawas sirds ar fawahm deewluhgšchanahm un mihlestitas dahwanahm! To adreft, kà dahwanas turp nosuhtamas, jau aifwinà nummurà peeminejahm.

Sinas no 19. Mai skan, ka us **abcem kara laukeem** ir zaur ilgu, stipru lectu wif uhdenti atkal stipri sazekluschees un zeki maitati; ari Rumenijas dselzsch ir weetu weetahm apflahdehts, tà ka karaspehka staigaschana tohp druzin kaweta. — Rumeneeschi ar Kreewu palihdsibu weselu stundu bombardeereja no fawas Kalafatas Turku zeetokfni Bidinu. Firts Kahrliis wifu to laiku palika pats klast pee baterijas. Kreewu armija ar weselibu eet teizami; prowjanta wifur pa pilnam, maisè ir laba, galas netruhkst, saldati brandwihna weetà dabuhn wihnu; Rumenija rudsu weetà stipri nem kweeschus preeksch maises, regimentes sirgi ausu weetà ari dabuhn meeschus.

Pehterburgà dsihwodamee Dlandeeschi ari sawa draudse šalafijuschu 20 tuhst. rubl. preeksch karà eewainoteem un grib ihpaschu lasareti fatafihst un suhtihst us kara pusi; par dakteri tai libd eeschohst Dr. Tiling (no Rihgas).

No **Kaukasijas** kara lauka sino **Pehterburgas** wald. aw. no 20. Mai: **Kabuki** fahst meerinates; us **Tersku** kara pulki

suhtiti, dumpi apspeest. **See Siuche** dumpineekeem krita 80 un tapa sawangoti 100.

16. Mai suhtija generalš **Oklobschio** kara pulku sem palkawneeka Gurtšchina wadischanas us **Rintrischi** upes kreiso pusi, lai **Samebo** kalnus eewentu. Genaldneeks, redsedams Kreewus nahkam, atlahpahs no scheem kalneem us **Zichidširi**, kalnus atstahdams muhseju rohkàs. Zitu pulku sem mojora, firska Melikowa wadischanas generalš issuhtija, lai 6 werstes tahlus **Chotzu-Ubani** kalnus eewentu, kas ari isdewahs. Mums abàs weetàs krita pawisam 4 un tapa eewainoti 30, starp scheem 1 wirfneeks.

Zebfchu 12 deenu laika, t. i. no tahs deenas, kad **Urdahanas** zeetokfnis tapa eewents, riktijs kautiusch ihstenti wairs nau bijis, tad tomehr notizis, kas gandrihs tai paschà wehrtiba, kà no Turkeem pasaudeta leela kaufchanahs. Tas kà nahzees: **Muktars** Pascha no **Sagaluge** kalneem, kur bija nostahjees apsenzetam **Karfa** zeetokfnim palihgà nahkt, ir atwilzees atpakal us **Erserumu**, zaur ko Turku armija tagad 3 datàs isflihdufi, katra tik tahlu no ohtras, ka gandrihs nemas wairs newar palihgà nahktees. 24 batalioni, kas **Batumu** apfarga, stahw tagad 25 juhdses no **Erseruma**, kà ka wineem wismasaf 8 deenas useet, kamehr ar **Muktaru** waretu faweenotees. **Karsà** 21 batalions eeslehgt, 23 juhdses no **Erseruma**, un tee nedauds batalioni pee **Toprakale** tà no **Erseruma** atschkirti, ka wineem knapa zeriba scho pilsehtu aiffneegt. Turki tamdeht lohti bihtahs, ka Kreewi, kas **Karsu** stipri tura aplenzetu, nedohdahs teescham us **Erserumu**, kur wineem tagad tik kahdi 8000 kara wihri stahw un ko nu wehl ahtrunà ranga gan apzeetinaht. 10 deenas wajaga, kamehr ziti pulki tur war nonahkt palihgà. Turku waldiba **Muktaru** gribohst nosweest un kara = teesai nodohst, jo waldibu esohst peekrahpis, fazidams, ka winam esohst 63,000 saldatu un, kà nu nahk gaismà, pateesiba tik esohst 31,000.

Ta ohtra no muhsejeem us **Donawas** upes gaisà schauta Turku monitora wahrds ir „**Chemš Choroman**,” ar kuru 250 Turki nosflihuschu.

Wisjannafahs sinas.

Pehterburgas „wald. awischm“ sino telegrafs, ka 18. Mai firts **Ischawitschawadse** ar 2 jahneeku diwifscham un arteleriju kautinà pee **Begli** fahdschas (us **Karsa** zekà) Turku jahneeku pulku pehdigi fahawis. 2 leelgabali, 4 munizijas rati, 2 karogi un dauds fangatu, starp scheem weens augstaks wirfneeks, krita muhseju rohkàs. Mums noschauti 7, eewainoti 30 un 51 sirg. Turkam 100 un wairaf krituschu. Diwi kureeri brauz us **Pehterburgu** keifaram atneft tohs 2 karogus, ko no abcem gaisà sprehgateem Turku monitorem nonehmuschu.

Kursukdara. 29. (17.) Mai generala **Loris-Melikowa** jahneekem asf kautiusch bijis ar Turkeem, kas is **Karsa** nahza. Mums krita 1, eewainoti 6. Turkeem palika 40 libki us platscha.

Konstantinopolè sadumpojuschees pret sultanu, ko ar wifseem ministereem grib no trohna nogahst, pilsehts un aplahrtejas provinzes tamdeht apakš karateefas listas un ministers **Damat** Pascha pagehr, ka tohs nemeerigus sofa (studentus), kas katruris tee dumpa usmunatati, buhs wifus nodohst saldatos un us kara lauku suhtihst. **Mukthar** Pascha no ammata nozeltš.

Englandes waldneeze kehminene **Wiktoria** un **Holandes** kehminene **Sophie** dikti faslinuschas. Daudsina ka **Sophie** jau esot miruse.

No **Pehterburgas** aifreisaja us **Kaukasijas** karalautu par wirsdakteru **Tehrpatas** profesors **Dr. Meyher**, winam libd par

palihgu dakteru Dr. Wilhelm Gies (Zelgawnecks) un par flimneeku kohpejeem studenti: R. Watraschewsky, barons Ernst Drachensels, Alfred Hingen, grafs Theodor Medem un N. Andrejen. Us Donawas karalauku nogahja par wirtsdakteru profesors Dr. Bergmann, par palihga dakteru Dr. Johannes Miram.

Bestarabijas Bahzu kolonijas eeriktetas 6 lasaretas, us kuren par daktereem no-est is Rihgas: Dr. Girgensohn, Dr. Gaehthgens un Dr. Brückner un is Zelgawas Dr. Nicolai Grüner un Ude k. ar sawu wezaku meitu par flimneeku kohpejeem.

Bestburga. 22. Mai pulstien 11. nakti muhsu Keisars ar trohnamantineeku un ar leelstiu Sergeju Aleksandrowitschu no Barsoje Selo aipseioja us Donawas kara lauku.

Kreemu monitori bombardereja Donawas grihwu Sulina un eebrauja Donawas upē. Pee Keni Turki mehginaja karaspheku mala zelt, bet pehz karsta kautina tapti atsthi atpakat.

No Kaukasijas kara lauka sino telegrafs, ka 16. Mai generalim Krawtschenko asē kautinisch bijis ar 3000 Turkeem, kad ar sawu pulku pabr Bogadas tiltu gribeja pahreet. Mufseji uswareja. Mums 20 noschauti un cewainoti.

Tuapje. Kad 2 Turki monitori 5 stundas Sotschi pilf, bija bombarderejuschi, tad Turki raudsija ar 5 damslaiwahm mala zeltees, bet no muhsu strelneekeem tapa sagaiditi un tad us 200 fohseem bija tuwu nahkusch, gandrihs wisi noschauti, ta ka knapi tik sawas damslaiwas wehl dabuja isglahbt. R. S—z.

Bestburga. 23. Mai teel no Kaukasus sinohts, ka diwi Turku kara kugi ir Sotschi pilfetu apschaudijusch, wairak namus un weenu basnizu nopohstijusch. Wini isjebla leelohs gabalus un wihrus mala, ker tika no muhsu atstari stahwedameem pulkeem us 200 fohlu ar flinschu schahweeneem sagaiditi, kas pee wineem leelu skahdi darija. Kara kugi aischahja us Bizundu. No muhsejeem til krita weens.

Generalim Romalinam usbruka 12. Maija 6000 Zekineru. Kaukschanahs wilkabs 4 stundas un pabeidsahs ar cenaidneeku behschanu un weena chana paklausigu padohschanohs.

Temirchan-Schura. 17. Mai. Dehl palibdsibas muhsu kara pulkeem eesich Ter aprinka, tika kara pulki us Salaka, Barunai un Gumbeti noschutti. Firsa Nakaschidse kara pulks, kuram bij nospreests us Gumbeti dohtees, ulgahja pee Siok zeema us 500 dumpeenekeem no Arlukh un Danul zeemeem, kas atrohnahs pee Salatawijas rohbeschahm, cenaidneekam tika 80 noschauti un 100 sawangoti.

Solantes kehneene ir nomirusi.

Daschadas sinas.

No eesichsemehm.

Kursemes zeen. gubernators esohht pee ministerijas isluhdsees atwehleschamu, ka tahs nodohschanas preeksch pagastu magastinam nebuhs wairs ar labibu, bet naudā nolihdsinacht, jo pee tagadejeem semes un uhdens zekeem ir weegli eespehjams ir pat badagados labibu dabuht. — Zelgawa tiks ta jauna pilfetu waldbibas eerikte tuhda eewesta.

Baltijas aprinka waldbiba. Sem schahda wahrda 7. Mai Tehrpata ir eezehlfuses un no Keisara apstiprinata weena fabeedriba, kas wiskas tahs Baltijas gubernas pastahwoschahs komitejas preeksch kara eewainoteem war nemt sawa pahrsina un tahs zaur winahm sakrahahs dahwanas raudsiht us to derigako isleetaht. Pee schihs beedribas generalpaulzes war katre nemt dalibu, kas apnemahs 10 rubl. ifgadus preeksch beedribas mehrika maksaht; beedribas waldbiba fehshch presidents, kurators

von Sabutow, tee 4 muischneeku wezakee no Kursemes, Widsemes, Igawan semes un Sahmu salas, landrahts von Wulff, birgermeisteri no Rihgas, Zelgawas, Leepajas, Tehrpatas, Mehweles, Pehrnowas, Wilandes, 2 Tehrpatas profesori, tee 3 generalsuperdenti no Kursemes, Widsemes un Igawan semes, 3 superdenti un 2 wirtssekreteri.

Pa Zelgawas dselzeln, pehz tahm gada-sinahm, 1876. gada ir braujeju flaits bijis 409,228; pretschu weda 7 milionu pudu.

Leepaja ir 2 ahrsamju fabrikanti, schihdu kapu tuwuna, gruntes pilkusch un buhschoht tur leelu sskruhwu fabriki buhweht, kura lihds 400 strahdneeku darbu atradischohht.

(„Leepaj. pastin.“)

No R. muischas. Kahds N. P. k. Latweeschu awischu Nr. 17. ir kahdas R. muischas apgabalu it daili aprakstijis. Pehz ta apraksta tizu, ka es ari buhschu minetahs R. muischas pagasta lohzeeklis un tadeht N. P. kungam firnigi pateizohs, ka winsch R. muischas dabas jaukumus pateefigi aprakstijis, til noschehoja, ka winsch muhs paschus par asu nosohdijis. Teefa gan, muhsu attihstichanohs newar ar to no Deewa ar wijadeem dabas jaukumeem bagati apdahwinato R. muischas apgabalu salihdsinacht, jo tad jau pehz N. P. k. teikuma spreeschohht mehsh buhtum tee apgaismotakajee wisa Kurseme, bet til meegaini, ka N. P. k. to raksta, gan ne-esam; jo ja arweemu ta puhlesimees ka lihds schim, tad drihs warefim stary Kursemes apgaismotakeem pagasteem stahtees mehritees. — N. P. k. raksta, ka mehsh no wisa scha laika ceradumeem esohht brihwi.

— Nau teefa, no wiseem ne-esam wis brihwi, lai gan muhsu dseedataju pulzinsch, newis no tumfibas draugeem wajahst, bet pats bes stingras wadischanas no zela nogahja un ar sawu usweschanohs wairak launu preekschihmi dewa nekā ar sawu dseedaschamu firdis pazilaja un beidsohht tumfa apmaldidamees isputeja, tad tomehr katris sin, kas tas ir „kohra dseedataji,“ bet ja nau labaku, ka tahdi, ko jau mineju, — tad labak nemas.

Par draudses dseedaschamu runajohht N. P. k. buhtu bijis ja-eewehro tas sakams wahrds „kas lehni nakt, tas labi nakt.“ Muhsu draudse nedseed wis katris pa sawu mohdi, ka to no sawas mahtes mahzijeas, bet dseed wisi lohpa to jau wineem eerastu wezu meldinu, — un ta ka eeradumam leels spehks, tad tas gan wairak firdi aiskustina, kad wisi dseed, ka wini to saproht, nekā kad masuminsch ween pehz Punscheta dseed un leelaka dala waj nu ziteem mutē flatahs, jeb nemahs tohs jaunahs mohdes dseedatajus pahrbtaut, it ka to zitahs basnijahs esmu dsirdejis. Reti gan buhs us semehm kahda basniza, kur saprohtami pehz Punscheta dseedahs, tadeht waretu teikt, ka R. muischneeki nau wis greisu zelu usnehmusch, kad wini wehl pa wezam dseed, kamehr jauna pa-audse teel skohlā it ufzihigi pehz Punscheta dseedah mahzita, kur ar laiku buhs dseedataji, kas to, ko wini dseed, ari saproht, newis ka kad tagad sahktu pehz Buascheli dseedah un tik nekahrtibu sazeltu.“)

Par grahmatu krahtuwi runajohht jasaka, ka tahs wislabakahs eestahdes nihkt, ja nau kreetua pahrskatitaja. R—neeki labpraht mihl wiskas brihschōs grahmatas lasiht, bet tahs, kas draudses grahmatu krahtuwē atrohdahs, wini jau pa leelakai

*) Wehl ir weens widejata zelsch, kur ari jau tagadejee uiaugusch nemahs rittigohs melnins weenu pehz ohra eemahzitees, waj nu basnizā pehz beigtas deewakalposchanas, waj skohlā, waj zitur kur. Redaks.

datai ir lasijusi, bet tam ziti grahmatas panem un par pusgadū weenreis jeb nemas ne-apmaina, un dascha no winahm wairs atpakal ne-atgreeschahs, bet ka grahmatu krahtuwes pahrluhti ari pehz winas prasitu, tadeht nebrihnesimees, ka grahm krahtuwe panihkusi, jo R—neeki ais lasischanas kahribas newar wis fagaidiht, kamehr grahmatu krahtuwē to un to grahmatu eegahdahs, un negrib wis dsirdeht, tahda tagad nau mahja un „tahdas nau,“ tadeht pa leelakai datai paschi pehr jeb is Zelgawas bibliotekahm nem; ta tad wineem ir watas brihschds deewsgan laikalawektu. Un ka frohgi ballewafarōs pawisam pustulfschi no weeseem, un tee paschi pa leelakai datai tahdi, kas par dauds sihwo mihl, kahdu jau ir wisappaismotakajōs gabalds netrulkst; tadeht N. P. k. teizeens wiswairaf frohgu buhschanā pawisam ohtradi jasaproht. Weidsiht N. P. k. jaku, ka winasch pawisam ir weenpusigs bijis un nemas nau apdohmajis, ka katram nau eespehjams seschi jeb septini gadi skohlā eet. Bes tam ari tahdi, kam sawa apgabala labklahschana ruh, preeksch wina apgaismoschanas neko nedarijuschi, tuhliit launumu pawirodami to awises neleek, bet rauga ar darbeem puhletees un palihdeht. Ja ir N. P. k. to darihs, un pirmis zitus weenpusigi fohdihis, pats speegeli eeskafisees, apdohmadams, ka kamehr winasch ziteem par plezeem skatohs, warbuht winam jau ziti pahre galwu reds, tad drihs sawu wehleschanohs redsehs peepilditu un warehs, ja patifsees, tuhliit ko labaku sinoht. J. G. is R—muishas.

Widsemes zeen. gubernators 18. Mai deenesta darijchanas nobrauzā us Behterburgu.

Pee **Rihgas** daugmali redsejahm 19. Mai to nupat abraukuscho jaunō damslugi „Pfeil,“ kas brauks starp Rihgu un Dubulteem. Senaka Rihdseneeku lepna laiwa „Undine“ ir Zelgawneeku deenesta eestahjusi, ta tad Rihdseneekeem wajjadseja jaunās. Jamais lugis ir itin glihts, winasch Elbinā (Pruhschds) buhwehts un maksajoh, ka kapteinis mums fajija, pee 36 tuhst. dahlderu. Redsehs, waj nu ari skrees ka bulka, ka wina wahrds „Pfeil“ to apsohla.

Rihgā fhogad ir pawisam 239 kaufmani no pirmahs gildes un 532 no ohtras; grahmatu bohjschu ir 13, apteeku 16, grahmatu drukataju 14, fotografu 5, andeles mahleru 15.

Rihgas politehniskai skohlai par labu preeksch semkohpibas ismehginajumeem us Keisara pawehleschanu ir 255 defetinas semes no Behtermuishas (Dohbeles apr.) us 24 gadi bes maksas atdohsas. — Rihgas dahmukomiteja ir nosuhrijusi 1177 rubl. preeksch Kaufasijas karawihru apkohpschanas Borjowas lasarete, us ko leelstirne Olga ar sawu sirsniyu pateikschanohs atbildejusi. — Rihgas birschu komitejas presidents ir 6755 rubl. salafijis no kaufmaneem preeksch eewainoteem karawihreem.

Pojenes turumā kahdā katoku basnijā 15. Mai sibins eespehra, 6 zilweki tila nositi un 74 eewainoti.

Behterburga. Keisara nams no 13. Mai aishahja us Zarsko-Selas pili dsihwoht. „Sarkana krusta“ beedriba ir sawas nahkamahs isdohschanas aprehinajusi us gandrihs pilni 6 milionu rublu. No tam tiks lasaretes usturetas preeksch 16 tuhst. slimeem.

No **Behterburgas** tee ewangeliskas diakonijas lohjekli nu jau aishraukuschi us kara lauku. Weidsiht wehl pee augstas Keisarenes atweizinajahs un tad dewahs zela. Us bahmjscha bij leels pulks lauschu, ari no pat wisaugstakeem kungeem, kas

tohs pawadija. Swanija jau pirmoreis un wisi fapulzete dseedaja Kreewu tautas dseefmu. Pee ohtras swanischanas atskaneja ta gariga dseefma: „Swehti Kungs un fargi.“ Dascha azs afaru lehja un wisu sirdis Deewu peeluhdja par zefineekeem, kas dewahs pee sawa gruhda darba us kara lasaretehm. Pee trescha pulstena atskaneja: Deews Kungs ir muhsu stipra pils, un skaneja tik wareni, ka nedsiudeja ne maschines swilposchanu un tik redseja — ka wagoni sahka kusieht, wihzinaja ar lakateem, atfweizinajahs wehl reis un skumjas un zeribas falehjahs weena kohpā, skanā „urah“ balsā un brauzeji bij prohjam. — 8. Mai nobrauzā 17 slimeeku wagoni us Donawas pusi, tee bij no „sarkana krusta“ beedribas.

No **Zeiskas** pilsehta (pee Afowas juhras) mums schahda sina peesuhhita, ar to luhgscham, lai to awises eeleekam: Zeiska 1858. gadā Mai mehnesi atbrauzā no Widsemes, ka tika stahstihis — no Lubanes, kahds apfahrbrauzejs, kas andelejahs ar iskaptihm. Kahdu laiku Zeiska andelejis un newaredams sawu prezi tik ahtri pahredoht, turklah gribedams us preekschu Zeiska us dsihwi apmestees, winasch sawas pahrak palikuschahs prezes no 1000 rubl. wehtibas pameta preeksch isandelechanas weenam Zeiska dsihwodamam birgerim P. Plawin k., pee kura winasch kohrteli dsihwoja. Pats winasch ar kahdeem Zeiska dsihwodameem Kreeweem reisā aishrauzis us Kostowu un tad atpakal us Widsemi, ka war no turenēs nahkt ar wisu sawu familiju us Zeisku dsihwoht. No ta laika lihds schim brihscham nekās no wina wairs nau dsirdehts un P. Plawin k. wina prezes pahrdewis ari nekā no wina nesinoht. Schi sina ir skaidra pateesiba. Warbuht kahds sinahs, kur tas wihrs palizis, kura wahrds mums nepasihstams un ko ari deewstin waj Plawin k. skaidri sin. Luhdsu zeen. redakziju schihis rindinas awises enemt.

Zeiska, 25. April 1877.

N. Plawin.

No **Zaganrogas** raksta, ka deewwidus puses kaufmani gudro, ka waretu tagad, kur Melnahs juhras zeli nedrohschi, labibu dsiht us Baltijas juhras ohsta pilsehteem; tiklihds dselzeli beedribas maksu pamasinahs, tad tas ari notiks.

No ahsemehm.

Franzijas presidents it peepefschi atlaidis sawus ministrus, kas pehz republikaneeschu wahreda waldija un ir nehmees zitus, kas aire waltslaiwu atkal us monarkijas pusi; waj nu kehniineeku, waj keisarneeku, tas wehl janogaida. Tautasfapulze us mehnesi mahja suhhtita; pastarpam tohp dauds lihdschinigo gubernatoru weeta ziti eesprausti, kas pee nahkoschahm runaswihru zelschannahm lai ir nomohdā, ka tahdi tohp eewehleti, kas nau dedsiigi republikaneeschi. Sohlis us scho pusi leek ari Wahzsemei wairaf nomohdā stahweht, jo tiklihds ka Franzija dabutu kahdu jannu kehniinu waj keisarū, tad tam jau sinams sekste tuhdaļ zeltohs, Wahzsemi raudsiht peewareht. Walsti schi pahrgrohsichana un ta leela mihliba, ko pret pahwestneeku partiju rahda, atrohd dauds pretineeku, bet schim brihscham to wehl zeesch.

No **Rohmas.** Pahwests Pius, pats 85 gadus wezs, ir 9. Mai swehtijis sawas amata selta kahsas, kur nu jau pilnus 50 gadus biskapa amata stahwejis. Is wifahm pasaulēs malahm katoli apweizinaja sawu augsto biskapu.

Rumenijā tas tiks par Mutas upi luhstis patlaban, kur tufschu wagonu rinda pahrbrauzā, 12 wagoni eekrita upē,

5 maschinisti tika nofisti. Gsoht atrasts, ka Turku spijoni bij pihlarus israhajuschy.

No **Jerusalemes** raksta, ka kristigees tur miht deewsgan leelas isbailes; kam tik ween eespehjamis, tee muht prohjam; jo jau tagad blandonu Beduini lubre us wiseem zeleem, laupa, fur tik ween peektudami, un tiklihdj ka „fwehtais karsch“ buhs ari tur isfludinahts, tad neweens kristigs nebuhs par sawu dsih-wibu drohfsch. Polizeja ir it ka pasudusi un katrs Turks dara, kas tam patihl. No kara laukeem tik nahl Turku paschu sinas, jeb, labal fakohht, pasakas, par uswareschanahm, kas laudis jo wairaf eetrazina. —

No kara lauka.

Lafitaji iklatra pastes deena ar ikweenu jaunu awischu nummuru gaida jaunās kara sinas. Un nau swarigas leetas us kara lauka notikuschas, tad mahjeneekem isleekahs tahs leetas lohti gauschi us preekschu eijam. Bet ar kahdahm grubtibahm ari tai wislabaki isrihlotai armijai us kara weetas jazihnahs, to pirmeeje daudfreis nebuht nesin un nefaproht. Tadeht kahdu wahrdinu par tagadejo kara weetu. Muhfu deenwidus armija schim brihscham falafahs ap Donawas upes kreiso krasu. Schihš upes wisa kreisa puse, no Serbijas rohbeschas lihds Melnojai juhrai, ir lihdsena, sema un muhlaina. Turpretim ohtra puse ir zeeta seme lihds pat uhdenam. Tadeht labais krasis ir faufs, kamehr kreisais tahlu jo tahlu pahrluhst. Pahreeschana par scho upi nau weegla, bet pahreeschanas aistahweschana turpretim it branga. Tikai pee Oltenizas, eepretim Turtukai (starp Ruffschuku un Silistriju) ir Donawas kreisais krasis, jebfchu gan sems, tomehr faufs. Dobrudschas aprinkl pazekahs gan schis krasis druzin augstak, bet te atkal Donawa daud muhlainas un purwainas falas, un pahreeschana tamdeht lohti grubta. Tikai no Brailas ir zeetaks un augstaks krasis. Leij-pus Isattschas pilsehta ischkirahs Donawa trijas dakas, no kurahm tik ta wideja — faukta Sulina — ir preeksch kugoschanas deesgan dsita. No scheijenēs lihds pat Donawas grihwai ir kreisa puse purwaina, muhlaina, ar krahmeem un meldreem apaugusi. Donawa ir tik retas weetas, fur falas upes widu atrohdahs, 600 sohkus plata. Zitur wismasakais 900, ir lihds 2000 sohkus platumā.

Maija jeb Juni Donawa wiswairaf uspluhst. Pluhdi pahstahw lihds trim nedelahm un kamehr dohma pahritikt, wehl pa-eet kahdas tschetras nedelas. — Lihds pat Widinas zeetofsnim war wehl it labi kugohht.

Pastahwigas pahreeschanas weetas Donawai ne pa galam nau. Pahrzelschanahs noteekahs ar damkfugeem. Ka jau augfcham peeminejahm, pahrzelschanahs no kreisa krasa us labo ir lohti grubta. Ikweena weeta to ne pa galam newar. Tahdas pahreijamahs weetas tik buhtu: Rahowa, Turtukaja, Hirsowa, Braila un Galaza; is schihm atkal tahs labakahs: Turtukaja un Hirsowa. No pat Ungeni, fur weena dala no deenwidus armijas pahrluhbeschu gahja, steepjahs dselzelsch gar Jasi, Galazu, Brailu un Bukaresti lihds Turn-Sewerinei. Sahnu lihniyas ir no Berlates us Tekutschu un no Bukarestes lihds Donawai, preti Ruffschukai. No ziteem brauzameem zekeem atrohdahs Rumenijsa schee:

1) Jasi-Roman-Jokschan-Bukarest. Lohti kreetnis, kaut kurā gadskahrtā brauzams leelzelsch.

2) Jasi-Berlat-Tekutsch-Jokschan-Gradesti-Slobodsi-Silistria.

3) Pa Prutes upes eeleiju lihds Galazai. Schai upei eet pa abahm pusehm zeki, bet schee tik wisfaufakā wafaras laika brauzami.

4) Ruffchinew-Leowa, Kreewu pastes zelsch. No scheijenēs tahlak ir tas jau peeminehts Prutes upmalas zelsch lihds Galazai.

5) Bender-Kaschani, Kreewu pastes zelsch; tahlak eet gar Minsar-Kulestaja us Bolgrad, un no scheijenēs atkal lihds pat Reni.

6) Akerman-Ismail, Kreewu pastes zelsch.

(Us preekschu beigums.)

Kreewu-Turku kara lauka.

„Sarkanais rihts! Sarkanais rihts!
Tew warbuht nahl nahwe lihds!
Karaschu ar drohfschu duhschu,
Kamehr dsihws es scheit ween buhschu!
Un kad jamirft, mirschu drohfsch!“

Deews ar mums! Deews ar mums!
Muhfu beedri nenoskumst.
Turku warmahks zits pehz zita
Kriht no Kreew'jas dehlu schtika —
Ja to lohde nenorauj.

Gan ar dauds, gan ar dauds
Muhfu kreetnee dehli kriht;
Tomehr mihlee nenoskumsteet,
Uf ras wisai nerit najeet,
Pusmehnesim reis jakriht!

Tehws un mah! Tehws un mah!
Warbuht wairs neredsamees,
Tomehr to, ko liktens lehmis,
Panessim labis prahtis,
Augfcha, tur — fatikfimees!

Mihlaka! Mihlaka!
Neraud wis tik gauschi Tu,
Wihna-kalna man buhs strahdaht,
Chrfschkus, dadschus ahra raweht, — —
Nohst ar Turku warmahku!

Klau jau duhz! Klau jau duhz!
Kara bungas leeliski!
Kristus laudis fwehta kara!
Lai reis beidsahs Turku wara!
Iku „ar Deewu“ mihlaka!

Sw. R.

Atbildas.

J. R. — J. W. m. Tahds faunarakstu issaidejus gan waram reis wisvabrigt aisaemt, bet latru tahdu fenaku fewifschu nedarbu, waj tahds stikus, ka no Seemetu fr. mineet, newaram awises eememt. Zubs teem par dauds leelu gohdu rahdeet, tohs tik stipti eewehrodami. Gan blehauohyis ees lihds laikam.

A. P. — R. Tahds bebtigas notikumus plashi daudsinohht, tik vee-derigeem no jauna firdsfahpes dara, ziteem ari nezit tahs mahjibas ne-atlez. Lai tapehz labal paleet!

Latw. aw. arg.

Latw. Awischu apgahdataj: J. W. Sakranowicz.

S l u d i n a f c h a n a s.

Kad nu pee Dirsch-Beezeres nowada veederigais firohderis Indrikis Abbel nomiris, tad teel no Saldus krohna pagasta teefas wisi tee, kuri nomirejom buhtu fo parahda palikufchi, ka ari tee, lam mitejs parahda, zaur scho usajinati. 30. Juni f. g., kurfch par weenigo isflehghanas terminu fchat minetaja parahdu isfchirshanas leeta nolists, pee schijs pagasta teefos ar fawabm taisnabm praifshchanabm meldeetes, jo febatmeldeatjeem tiks mufschiga klufuzefchana uflifka un ar parahdneekem pehz klumeem daribis.

Saldus teefasnamā, 30. April 1877. 1
(Nr. 348.) Peefehbd.: M. Taube.
(S. W.) Stribw.: Kälpe.

No Matules pagasta waldifchanas teel zaur scho finams daribis, ka Matules pagasta skoblas nama buhwe 4. Juni f. g. uš masafobliſchanu tiks isfshlita. — Tee, kuri scho buhwi grihetu ušant, teel ušajinati minetaja deenā, wulstien 12. pušdenā, pee schijs pagasta waldifchanas meldeetes. Schē klat teel peemi-nehts, ka ſobliſtajeem buhs drohſchibas nauda ja-eeleef, kuras teelums minetaja deenā tiks nolists, un ka wisi ušfshimejumi un notaiſjumi, labdā wihſē ta buhwe is-darama, ir fatru deenu pee pagasta waldifchanas eeſta-tama. — 2

Tojariš, 12. Mai 1877.
(Nr. 152.) Pag. wez.: P. Gebne.
(S. W.) Pag. ſtribw.: Gb. Blumberg.

No Abgunst-Grünfeltes pagasta teefas, Dohbeles aprinki, teel wisi nomirufcha Abgunst-Grünfeltes Stan-tul mahju ihpaſchneka, Sahmela Samelowſky, ſku-migi maniteeki, ka ari parahdu deweji un parahd-neeki zaur scho ušajinati, ar fawabm leezibahm lihdi 7. Juli f. g., fas par to weenigo isflehghanas termi-nau nolists, pee schijs pagasta teefas meldeetes, jo wehlat newens wairis neitks klauſchts, bet teem tiks mufschiga klufuzefchana uflifka un parahdneeli, kas minetaja deenā nebuhs meldejuſchees, tiks ſkumigi ſrabpeti. 3

Abgunst-Grünfelte, 12. Mai 1877.
(Nr. 68.) Peefehbd.: Dahn Rubben.
Teef. ſtribw.: A. Grün.

No Kruschkalnes pagasta teefas, Lufuma aprinki, teel wisi tee, lam ſohdas taisnas parahdu praifshchanas pee nomirufcha, ſchē veederiga Kriſtſcha Ulmana aſtaſh-taſh mantibas buhtu, tā la ari tee, fas tan netaikim fo parahdā palikufchi, zaur scho ušajinati, lihdi 22. Juni 1877. g., kurfch par to weenigo isflehghanas terminu nolists, ar fawabm praifshchanabm un nobohſchanabm pee schijs teefas veeteiktees, jo wehlat newens wairis neitks klauſchts, ſurpretim ar parahdu nehmjeem pehz klumeem daribis. 3

Kruschkalne, 11. Mai 1877.
(Nr. 9.) Teef. preefſchfehbd.: Neibert.
Stribw.: Joh. Krafft.

Sohdus pagasta waldifchana dora zaur scho ſnamu, ka wira ar augitakas waldifchanas atwehlefchanu 31. Mai f. g., pušdeenas laita ſahlotees, no Sohduš ma-gaſinas ſlehts

500 mehrus rudſu
masafas partijas ſcheit pat eefſch Mas-Sohdus wairaf-fobliſchanā pahrdohs.
Mas-Sohdu, 14. Mai 1877.
(Nr. 117.) Pag. wez.: J. Kaunewſky.
(S. W.) Pag. ſtribw.: Schmölling.

No krohna Elſſchnumuiſſchas pagasta teefas teel ſlu-dinabts, ka 14. Juni f. g. ſchējenes Kalna-Donag mahjās ubtrupē tiks pahrdoti 3 ſirai, 22 gubwōlōwti, 10 aitas ar jehreem, 6 juſkas, daſchadas wirtſchafes-un mahju-leetas u. t. j. vt. 3

Elſſchnumuiſſchas pag. teefā, 13. Mai 1877.
(Nr. 148.) Preefſchfehbd.: J. Kobiſchan.
Teef. ſtribw.: S. Seezrün.

Baptiſtu
lizibas apleezinaſchana
ir drufata un dabunama Jelgawā pee Schablowsky un grabmatu-febjeja Šolſela; Rudnigā pee Weſt-horna un grabmatu-febjeja Hartmana.

Kurfemes beedriba preefſch biſchu lohpfchanas

fawu ſahrtlga ſapulzi noturehs pirmo reifi

ſatumōs

fwehtdeen, 5. Juni f. g., netahlu no Beke-ra-krohguš, pee Dohbeles leelzeſa.

Deenas ſahrtiba: Pehz aſtlaſchanas runas: 1) Sarinas par biſchu lohpfchanu no wulst. 2.—4. pehz pušd. 2) Weefiga ſadſihwe no wulstien 4. lihdi wehlam wakarām (disebaſchana, muſta, danzofchana).

Weeſi, tik wihreſchi, ka dahmas, teel ſaipni uſnenti.

Makfa: a) beedreem — 20 ſav.; b) beedru dah-mahm nau neſas jamalka; c) weefieem: wihreſcheem 40 ſav., dahmahm 20 ſav.

Wulstums preefſch eowainoteem karawſhreem, tadeht pahrmakſchanas ar preeku tiks preti nemtas.

Katrs beedrs un katrs weeſis, ſai buhtu ſah-das ſahrtas buhdams, dabu ihpaſchu fwehtku-ſihmi, beſ kuras neweens nedrihkt peedali-tees, weenalga, waj tas buhtu lauka, waj Beke-ra-krohgu, kurfch tai deenā ir no beedribas eekemts.

Ka rti bas wald e: I. wirtsuſtraudſiba par ſahrtibu peenahſas a) beedribas preſidentam waj, tad wina nau klat, wihrepreſidentam. Sihmes: ſelta bites ſehn-ne uš Kurfemes wawena un Kurfemes kraſbas; b) wina amata beedreem ka palihgeem: Beedribas rent-meistereem un rakſiu-weedjeem. Sihmes: ſelta bite uš Kurfemes wawena un ſarkans-baltas kraſfas. II. Kabi-tibas uſtureſchana peenahſas ſwehtſu-komitejas loh-zekeem. Sihmes: komitejas preefſchneekam: ſarkans-baltas kraſbas pee baltifſlas roſetes; komitejas loh-zekeem balta un ſila kraſka.

Beedribas wabrdā: Preſidents G. Mather's.

Skoblotajs

ar labahm atestabtehm war Taurkalneš pagasta, Jaun-jelgawas aprinki, pagasta-skoblotaja weeru dabuht. — Tamdeht ſapetejzabhs, kas to grib peenemt, pee apaſ-ſchā minetabs pagasta waldifchanas. 2

Taurkalnu pag. waldifchana, 12. Mai 1877.
(Nr. 62.) Pag. wez.: J. Laſding.
Pag. ſtribw.: G. Sommer.

Superſoffatus

un ſaulu- un

Kali mehſlus,

apalkch politehnikas iſprohwēſtanžijas kontroles, kura virzejeem, kas wairaf par rihis birſaweem pehrl, pirk-tahs prezes prohmī par wēlti analiſeere, — pahrdohd

Ziegler's un beedris,
Rihgā, piſe-celā Nr. 19.

Swehtdeen, 29. Mai 1877. g., tiks Kalna-muiſſchas (Soſjumbergen) baſnijas krohguš pīr-moreiſ ſwehlehtā:

Tehrwites pils brunteneeks.
Geſahkums wulstien 5. wakarā.
Pehz teatera buhs weefigs wakarō. Uš tam mihki celuhdi
Tehrwitneeki.

Uhdens-dſirnawas,
uš trim gangeem, labi uſturejuſchabhs, ar ſabu welfchanas eeritri, Witelſkās gubernā, Lubſes aprinki, Malnawas pagasta, 10 wēſtes no dſelzela ſtanžijas Korſowka, teel ſewiſchlas waljadſibas deht ar peerehmigeem notaiſjumeem pahrdohtras. — Tuwa-kas ſinas dabunamas waj nu turvat, jeb ari: Rihgā, pee Louis Lundmāna un beedra (wihna-pagrabā) un Walmeerā pee R. W. Mällera.

No Jaun-Platonēš pagasta waldifchanas, Dohbeles aprinki, teel zaur scho finams daribis, ka no Jaun-Platonēš pagasta magafinas

500 mehri rudſu
1. Juni f. g. tiks pahrdohiti. — Pahrdohſchana no-tiſe Wez-Platonēš teefasnamā. Salogs 30 proz. ja-eeleef. 1

Wez-Platonē, 12. Mai 1877.
(Nr. 89.) Pag. wez.: K. Gaſſohn.
Stribw.: A. Allen.

Kreemu wezahs kreditbiletēs
pehrl par wiſaugitajeem tirgeem **Alberts Dreſcher's, Rihgā,** Jelgawas preefſchpilſchā, leelajā celā Nr. 4. 1

Wezohs un jaunohs
ſudraba rublūs,
pušrubtus un ſudraba 25 ſav. gabalus, tā ari wiſadu ſelta-naudu, ka imperiatuš, dukatus u. z. — pehrl par wiſaugitajeem tirgeem **Alberts Dreſcher's, Rihgā,** Jelgawas preefſchpilſchā, leelajā celā Nr. 4. 1

P. van Dyk
Rihgā, Smilſchweleš,
Claytona
lokomobiles un
kufam. maſchines
Badarda
superſoffatus
un wiſadas lauſaimneſibas maſchines un rihlus.

Engliſchu superſoffatu
paſiſtamā labumā 1
nuwat ſanehwa un peedahwa preefſch wafaras ſehju-meem
G. Sepleris.

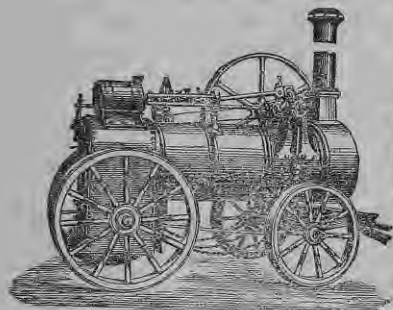
General-ſehgeris
wiſadu ſemkohpibas maſchinu
no
J. W. Grahmana,
Nikolaſ-celā, pretim ſrehtneeku
dahſahm, Rihgā.

Superſoffatu,
augſtu- un
ſemgrabdigu ar
apgalwoſchanu par fa-
turu no kuhſtamas foſſorſkabhēs.

Arflus,

is kofka un dšelses, kà: **Udlera, Ho-**
henheimero, Anglu un Sweedru;
„Buckeye“,
Amerikas sahles un labibas plaujamahs
mašines;

kulamahs mašines
ar stitehm un fitejeem; labibastihrišchanas-
un efektu-mašines, un **Muston Prok-**
tora lokomobiles un kulamohs pahrdohd
Ziegler's un beedris,
Rihgà, pils-eelà Nr. 19.

No Sakahsmiškās (Grūnhof) pagasta magastnās
tils 30. Mai f. g.

533 mehri meeschu
majakās dakās wairakfohltajem pahrdoht.
Satajā miušā, 21. Mai 1877.
(S. W.) Pag. wez.: R. Hoffmann.

Sludinajums.

Titelmindeš pagasta teša dara zaur šho sinamu,
ka wina Pabstteru-Galeneča nelaiķa feenas Tribne
Dhofln, dšim, Freiberg, atītahto mantibu, kà goh-
wis, aitas, daščadas seewečšū drehbes, gultas drā-
nūs un daščadas fainneezibās leetas, 7. Juni f. g.
Pabstteru-Galeneču mahjās uhturpē no rihā pullst. 9.
fahloht pret faldru maksu wairakfohltišanā pahr-
dohs.

Titelmindeš pag. tešā, 20. Mai 1877.
(Nr. 55.) Prekhd.: Strautneef.
(S. W.) Stribw.: S. Putrig.

Jelgawā

leelajā eelā Nr. 22. Ziečefohna namā.
Augsti zeenijamāi publikai daru zaur šho padewigi
sinamu, ka es peenemu apstelleschanas us jauneem fu-
drabas un selta-pulsteneem un tohs pagatawoju pehz
wišjaunatajeem sistemeem; tāpat arī usņemohs repara-
tures isdaribt, var kurahm dīwi gabī galwoju, un flitti
taštus pulstenus pahrtāst; arī pulstenus ar we-
zāhu eekščahm es atjaunoju, tā ka wina neween affal
ilgus gabus ir bruhlejami, bet wina eekščas arī
tāpat sprohdas isftatabā, kà jaunu jauno pulstenu
eekščas.

Zaur tam, ka pats wairak gabus fabrikās pēe jaunu
pullstenu taifšchanas strahdajis, zeru wifus tohs augs-
ščā mīnētohs darbūs us to kreetnalo ispid isht un eeluh-
dšu tadeht augsti zeenijamio publiku mani ar fawahm
apstelleschanahm pagohdināht.

Ar augstu zeenibu

J. Alawansky, pulstentaitajis.

Swehtdeem, 5. Juni f. g., tils isrihkohts
Rumbas wezajā frohgū

Batweeschu teateris
un **wēfīgš wakars.** Atklums eewainoteem kareis-
weem par labu. Esahlums pulstent. 5. pehz pušd.
Zrihtotaji.

Wifas sortes **teegetu, faufas plankas, deh-**
lus un laftas pahrdohd par wislehtatajeem tirgeem
G. S. Jakobsohns,
Jelgawā, uves eelā, satajā namā Nr. 4, aif bruhwera
Serrmutha.

No zensures atwechlehts, Rihgā, 23. Mai 1877.

Sludinajšana.

Wifadu sortu **našči, kà: maščinu-našči,**
lauzeneeku-našči, iskaptes (dalges), puž-
našči, karpneeku-un rehduneeku-našči,
ščekħres un daščadas zitas leetas, kà ardiān
baktern-leetus teef us wišjaunako wifsi taštiti pēe

G. Willinsky,

Jelgawā, pates-eelā Nr. 9.

Galwoščhana par wifahm augščā mineta-
jahm leetahm.

Andelesweetas pahrzelfšana.

Sawahm augsti zeenijamāhm kundehm un andeles-
draugeem daru zaur šho padewigi sinamu, ka es sawu
andelesweetu no pret katoku ba šizās us sawu paščas
namu, katoku eelā Nr. 46, pēe jauna breescha esmu
pahrzelfst un luhdsu laimigi, to uštizbu, kura man
wezajā weetā bija, arī manā jaunajā andelesweetā man
bahwināht. Apfohlu labu prezī un mihligu uštizgu
apdeeneschanu.

Jelgawā, Mai mehn. 1877.

Ukrainne Jakobohn,

katoku-eelā, pēe jauna breescha.

Weetas pahrzelfšana.

Jelgawās draudsesbanka dara zaur šho wifseem
sinamu, ka wina sawu darba-weetu ir aifzchluse us
kol. afefora G. Rūščeka k. namu, blalam raktusim.
Banka ir wakā katru deenu no pulstent 4. luhds 7. pehz
pušdeenas, tital ween sweht, swehtlu- un sešdeenas ne.
Jelgawā, 18. Mai 1877.

Direkzija.

Langdales superfoffatu,

teefcham is fabrika **Anglijā, Rūstales pilsehtā,**
pahrdohdam no sehgera un arī peenemam apstellescha-
nas us leelahm partijahm, ar apgalwoščhanu par faturu
pehz Rihgas poltechnikas ismelleschanas.

General-agenti preekšč **Kreewijas:**

Goldschmidts un beedris,

Rihgā,

leelahs pils- un kħter eelas stuhri.

Satihstischanahs.

Jauni laiki — jauni stohloraji un muštās
direktori!! **Ubjā wehisch!!!**

1877/v. 77.

Komponists.

Linu un pakulu dšijas

wifšs nummuršs teef pahrdohhtas

B. Eugen Schnakenburg kantori
Rihgā,

leelajā pils-eelā Nr. 1, pret jaunajā birščai.

(Par labaku atrāščhanu pēe feenas redsefi
šhmi ar dšijn pakahm.)

Zantas bibliotekā

ir šhjs grahmatas isnabtuščas:

Nr. 8. Submalas pēe melna purwa.	20 kap.
Nr. 9. Abškaušta mihlestiba.	30 kap.
Nr. 10. Ašpahrtigo namā.	40 kap.
Nr. 11. Starp debešt un semī.	20 kap.

Dabujamas pēe **J. Schablowsky, Jelgawā.**

Uwischu lasitajeem

uštihmejām tē tahs daščadas kara lauku lan-
fahrtes, kas **Westhorn k.** grahmatu bohde un arī
zitas grahmatu pahrdohhtawās dabujamas:

- 1) **Turku kara lauka lanfahrte,** pēeohsta
Latw. aw. 1876. Raht. Weht dašči eefemplari no
tahs atitūšt un ilšs par 10 kap. gab. pahrdohstl.
- 2) **Europäische Türkei** 25 kap.
- 3) **Karte von Kaukasien** 25 kap.
- 4) **Karte von Rumänien u. Bulgarien**
25 kap.
- 5) **Karte des Schwarzen Meeres und**
Küstenlandes 25 kap.
- 6) **Karte des Europäischen Russland**
25 kap.
- 7) **Petermann Russisch-Türkischer Kriegs-**
schauplatz 60 kap.
- 8) **Handke Russisch-Türkischer Kriegs-**
schauplatz in Asien 50 kap.
- 9) **Handke Generalkarte des Schwarzen**
Meeres 60 kap.
- 10) **Spezialkarte der Europäischen Türkei.**
75 kap.
- 11) **Karte des russisch-türkischen Kriegs-**
schauplatzes in Europa und Asien.
1 rubl.

Daltijas semkohpejs un winna ammatš.

Pehz **Wabzu semmes-fainneča Ferdinand Breithaupt**
semkohpihās raksteem latwifli farakstihšs no
S. Blumberg,
Makša 75 kap. fudr.

Tas

Abbolu-dahrsneeks,

jeb:

Pilniga pamahzišana

wifadus augligus dahraskohlus aushināht un kohpt.

Sarakstita no

Jahna Ermanna Rihgra.

Makša 40 kap. fudr.

Drukabts pēe **J. W. Steffenhagen un dešla.**

(Tē klast peelikums: **Wasizās un fshlas šinas.**)

Basmizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tijiba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Augstais karawadonis. Sneega kehnisch. Wafaras-
fwehtids. Preeksch Selgawas latw. kurlm. skohlas. Selgawas latw. pilfekta
draudse. Missiones lava.

Sinas.

„Latweeschu tantas beedra“ lasam, ka Widsemes lauf-
skohlu wirswaldiba sinu laidust 1) ka jaunekti, kas grib Wal-
kas seminari eestah un us draudses skohlotaju amatu satai-
sitees, tiks Walka 17. Juni eksamneereti. Pawisam peenems
12. Teem 3 gadus no weetas pascheem jagahda par apgehru
un gultas drehbehm un katra pusgada eefahkuma jamaksa 45
rubli, par ko dabuhn skohlu, kohrteli, ehdeenu un gultu.
2) Jaunekti, kas grib seminari eestah un us pagasta skohlotaju
amatu sataisitees, tiks Walka 18. Juni eksamneereti. Usnems
18 jauneklus, skohlas laiks 2 gadi; scheem ir pascheem jagahda
par kohrteli un ehdeenu. 3) Kas grib liktees eksamneeretees
par draudses skohlotajeem, teem japeeteizahs 9. Juni wakara
pee direktora kunga Zinse Walka. Ekfams buhs no 10. lihds 15.
Juni. 4) Kas grib liktees eksamneeretees par pagasta skohlo-
tajeem, teem japeeteizahs lihds 31. Mai pee ekf. kom. preeksch-
sehdetaja Dschrbenes mahzitaja Reuslera (Adrese: par Beh-
shtm). Wisas wajadnigas atestahstes janodohd 13. Juni pag.
fl. seminari. Ekfama laiks sneegsees lihds 17. Juni. 5) Wis-
pahriga Widsemes laufskohlotaju konferenze buhs Walka 29.
un 30. Juni.

Ji Mundales. 26. April pulkst. 11 nakti apweizinaja
nahkofsch Mundales skohlotajs J. Rosenberg k. Mundales roh-
beschas. Mundaleschi to lohiti mihti sagaidija. Lahpas no
skohlasnama wehl tahlu gar zeta malahm steepahs; jautru
runu netruhka. Pee basuniga „urah“ un schahweenu ribbe-
schanas sirdis leza un skohlotajam swehtigu ee-eeschamu katrs
wehleja. Un pateesi tik tad, kad walsts ar sawu skohlu wee-
noteem spehkeem strahda, war prahta gaisma un wisada lab-
klahschana ihsti felt.

Par Widsemes konsistorijas presidentu ir Wisangstaki
apstiprinahts landrahta kungs barons von Wolff. — Zehfu
pilfekta draudse tika 17. April par mahzitaju eewests lihdschi-
nigais Maunas mahzitajs G. Bierhuff. Preeksch Behterbur-
gas ew. lut. konsistorijas aprinka ir par wihzepresidentu
eezeltts Behterburgas Zahna draudses mahzitajs Laaland.

Behterburgas ewang. luteru draudses no sawas puses
preeksch eewainoto karawihru kohpschanas ir weenu gatawu
lasareti ar sawahm diakonischm un flimneeku kohpejahm ap-
gahdajuschas. Tagad nu Behterburgas augsta basmizteeza ir
wisahm konsistorijahm sinamu darijusi, ka apaksch generalkonsi-
storijas presidenta, generaladjutanta von Meyendorfa usraudst-
bas ir eezelta weena komiteja, kas ar tahm mihlestibas dahwa-

nahm, ko wisas luteru draudses pa wisu kreewu walsti preeksch
kara eewainoteem samet un sametihs, grib scho ewang. diako-
nifu darbu nemt jo plaschaka un swehtiga kohpschana, ta ka
wisas ewangeliuma draudses warehs sinah un redseht, ka tas
ir winu darhs, us ko tas Kungs tahm sawu swehtibu dohd
schini behdu laika. Tai raksta, kas scho leetu preekscha lika,
lasam schohs jaukus wahrnus:

„Ta tad nu ta stunda ir atnahusi. Pee sawahm walsts-
rohbeschahm muhsu Kungs un Keisars ir atsweizinajees no
sawa karaspehka. Drohscheem sohleem un ar preezigu sirdi
karawihri schini brihdi ispilda sawa Keisara pawehli. Karsch
ir eefahzees; wina gals stahw Deewa rohla, pee kura uskappj
tantu luhgschanas, lai Winsch tai taisnigai leetai uswarechamu
dohd. Preezmigus upurus pee meefas un dschwibas peeprasa
tahds kara zeksch, ne-issakamas behdas un sahpes tam ja-usne-
mahs, kas scho zetu staiga. Kreewu tanta ir gatawa to us-
nemt, jo wina ir pahrlceezinata, ka ta augstaka leeta to pee-
prasa, tehwsemes gohdu aisstahweht un kristigu braktu likteni
swehscha mala weeglinahnt un tohs fargahnt.

Tahda swehta, dahrga stunda ari tas Meera-leelkungs
fawejus usazina, ar flubu stahnt pee ta schehlsirdibas darba un
ar braktu- un eenaidneeku mihlestibas darbeem pasludinaht ta
Krusta spehku, kas wisu pasauli pahrwar, apaksch wina mihle-
stibas farkanas sihmes strahdajohnt. Cepakal tahm karotaju rin-
dahm, gar tahm asinainahm wagahm, ko karsch usaris, schee
meera wehtneschi eet un salasa tohs eewainotohs, atspirdsina
tohs ar wehsu uhdens malzinu tais degoschahs wahschu sahpes,
kohpj tohs flimohs, eepreezina tohs zeetejus, luhds Deewu ar
teem mirejeem, nofuhnta pee peederigeem tahluma tahs pehdi-
gahs wehlechanahs no dehla un brahla, kas sawu dschwibu par
sawu tehwseni nodewa. Pee sawa klusa mihlestibas darba
schee Kunga kalpi neschkir stary draugu un eenaidneeku, wini
nahl pee katra nelaimiga, kam wini palihdsibas wajaga un
kas pehz schehlsirdigas mihlestibas sawas nahwes peekufuschas
rohlas issteepj. Uri schee, ta schehlsirdiga Samaritera karo-
taji, us sawa Kunga faulschanu atbild ar preezigu: „Kungs,
te es esmu, fuhti mani“ un dohdahs zeta. Uri muhsu dahrg-
gas ewangeliskas basmizas bals atskan skana karotaju kohri,
kas wisi grib eet ta Meera-leelkunga karogu nesdami. Leelaks
flaits schehlsirdigu mahsu ir ewang. diakonifu namos, tik lab
Behterburga, ka zitahs walsts puses, us flimneeku kohpschamu jau
gadus atpakal fataisijuschahs un no ewangel. hospitata direk-
tora waditas dohdahs us kara lauku, kara eewainotohs kohpt.
Schai kara lauka diakonijai ir pilna swabadiba preeksch winas
darba atwehleta, sawas flimneeku gultas eerikteht un flimohs
sawa kohpschana nemt. Tad palihdsseet mums, mihti brahli un
mahfas, te Behterburga un wisa tahlä walsti, ka muhsu ewang.

basniza war sawu upura dahwanu nest. Af kahds swehts preeks tas ir, fa mehs tagad spehjam til dauds schelstidigas dwehseles no sawas puses us kara lauku raidiht, fur Krimas kara laids mums nebij eespehjam neweenu paschu ewangel. diakonisi suhtih. Ta tad buhs masa pateizibas atmakfa par to Deewa schelastibu, fa winsch muhsu basniza ir uspuhtis to swehtu mihlestibas uguni; ta ir til masa artawa, kad mehs no sawas drohschas mahju weetinas, fur nekahda kara breesma ne-lauschahs klah, pa dahwaninau pasneedfam, lai minehts mihlestibas darbs tohp weizinahts. Pehz apgabaliga aprehkinuma muhsu lasarete (wispirms us 50 gultahm aprehkinahts) makfahs pee pirmahs eeriktes pee 5000 rubl. un tapat tas usturs il par katru mehnesi pee 5000 rubl. Tahlaki sludinajumi un sinas neshis smalkaku isrehkinafchannu. Mehns neleekamees beedeetees zaur schihs summas flannu, mehns to mehrijam pee teem mihlestibas un dedstibas upureem, ko tee simti un tuhstoschi kara lauka nes, kas tur sawu jaunu, zeribas pilnu dshiwibu tehwsemes labad leek us tehwsemes altaru. Teem nebuhs afinis guleht un notezcht, teem nebuhs tur buht weentuseem, atstahsteem zaur tam, fa mehns drohschi meera mahja dshiwodami gribetum skohpohht un nebuhtum gatawi wineem palihdseht. Mehns sinam, fa schahds swehts haustlis, ta tuwaku mihlestiba, ir no Deewa. Tas Kungs dohs, fa katrs muhsu widu darihs, kas tam darams."

Wisahm lateru konsistorijahm ir pawehlehts usdoht, lai wisi lateru mahzitaji pa sawahm draudsehm notura weenu kolekti preefsch schihs leetas un tahs pee wineem eetezejuschas mihlestibas dahwanas suhta ne wis tai leelajai komitejai no „farkana krusta," bet pee tahs ewang. luter. komitejas preefsch kara lauka diakonijas Pehterburga.

Augstais karawadonis.

18. gadu simtena eesahkuma, kad Wahzu keisars Kahrils VI sawu generali prinzi Eischeno no Wihnes pret Turkeem kara issuhtija, tad winsch no wina atsweizinajahs fazidams: „Mihlo prinzi, es Jums par pahriwaldneeku dohdu lihds weenu generali, pee kura Jums arweenu buhs pehz padohma waizacht, un wina wahrda wisus sawus kara darbus fahkt un beigst." Pee tam Keisars prinzim dewa dahrgi isrohtatu Kristus sismi rohkās, us kuras schee wahrdi bij eegreesti: „Jesus Kristus, tas augstais karawadonis."

Apafsch schi wadona prinzis pilnigi uswareja Turkus, Muameda, ta wiltiga praweescha, kalpus. Pee Belgrades pats Sultans Muhameds krita, no lohdes firdi trahpihts, un wifs Turku pusmehnesis gahsahs pelnods, krusta karogs atkal gohdam wihzinajahs, tuhstosch karstas pateizibas un luhgschannas atflaneja wisa Giropa Deewam tam wispspehzigam par flannu, kas nu atkal kristitus bij atpestijis no Turku warmahzibas.

Bet, ka nu wifs no teem laikeem lihds muhsu deenahm pahriwehrtes?! Deews to aso rihtsti, ar ko sawejus zaur Turkeem peemelleja, taifahs nu atnemt, Turks, schis bihstamais kristigo eenaidneeks, til wehl slimam wihran tohp lihdsinahts, kas few pats wairs newar lihdsfetes. Gan wehl Giropas leelwalstis beidsama brihdi nodarbojuschahs scho ahrstcht, gan plahsterns likdamas, gan ari afinis laisdamas, bet welti. Mahdahs,

fa Turkam gan warbuht drihs buhs ja-eet atpakal par Bosporus kanali us Afriju, fur wina dsimtene un fur winsch wehl warbuht sawu dshiwibu kahdu laizinu war wilti. — Turks, schis putns, isdshits is Giropas, reis gan wehl atstahs pantu sawa ligda, prohti to noslehpumu, ka lai scho walsti bes stribdes idala, fa lai ahrstes no flima, kam wifas kules tufschas, sawu ahrsteschannas algu dabuhn. Kam kritihds dseltenums, kam baltums, kam schannalas? — Lai Deews dohd, fa flima wihra schkirschanahs is Giropas bes wisa trohschanna un leelas afins isleeschannas waretu notikt!

Brihnumis til, fa schi leela Turku walsts, kas sawa laika ar jaunibas spehkeem plohsijahs pa trihs pasaules dalahm, it ka gribedama tahs nomahkt, tagad til ahtri nowezejahs un ka sapuis kohks fahkt fadrupt, fa nesh lahpschana, nesh zilweku palihdsiba to wairs nespehji pret gahschannas pasargacht. Te skaidri redsams, fa mifis neteek wis zaur sawu leelu spehku pasargachts, ja tas pret ta Kunga Swaidito zelahs, jo Jesus Kristus ir tas augstakais karawadonis un tapehz ari Turkam jagrimst pihschods un truhdods.

R. S.

Sneega kehniensch.

To augstako karawadoni pasina ari un nehmahs few par padohma dewaju un pawaditaju Sweedru kehniensch Gustaws Adolfs tai trihsdesmit gadu tizibas kara, swehtu ewangeliuma tizibu glahbdams no katolu usmahlschannahm un pohstschannas. Wahzemes keisars tobrihd no pahwesta un Jesuiteem samufinahts bij apnehmeees, swehtu ewangeliuma tizibu ar sohmini isdeldeht. Wina generali, Tilli un Walensteins, bij ihstee warmahkas, kas bes schelastibas kawa un dedsinaja, pohstidami, kas ween teem zela gadijahs un wifur afins pehdas atstahdami. Keisars sawa lepnā prahta dohmaja, fa nu tam jau isdeweess, — te, ka no Deewa suhtihits engelish parahdijahs Sweedru kehniensch Gustaws Adolfs ihstena laika pee Wahzemes kraasteem. Ar peeypadsmi tuhstoscheem sawu wislabako karawihru tas mala zehlahs. Til ko schi sina Wihni safneedsa, te keisars Ferdinands sohhdodams fazija: „te mums atkal mas eenaidneezinsch!" Ziti katolu firsti to nosauza johhdami par sneega kehniinu, tadeht fa schis no seemeseem atnahza.

Bet kad eenaidneezinsch ar waru us preefschu dewahs un ka mifigs wihrs Tilli pee Leipzigas gluschi uswareja un wisa Wahzeme tam stahweja atwehrtā, tad schee gan, bet par wehlu. noprata, fa ar sneega kehniinu nebij wis ko johkocht. Isbailes fagrahba keisaru lihds ar wina karaspehku un ar steigschannu tapa galwaspilschts apzeetinahts. Par scho brihnienschiku kara weschannu, ka ari par sneega kehniina leelu ismanibu, zaur ko tas eenaidneekus dauds reisham ta spaidija, fa schee nesinaja, fur glahbtees, buhtu dauds ko stahstih. Bet lai peeteek ar to, fa winsch teescham peeskaitams wifu-warenakajeem karawadoneem, kahds pasauls stahsti peemin. Scho reis grihu ihpaschi no wina kristiga prahta runahht, norahdidams, fa schis deewabijigais kehniensch bij ihsti pasemigs Kristus mahzektis. Nekad tam ne prahta nenahza us sawu gudribu un weiklibu kara lauschannas palantees, ka to daschi wareni darijuschi; wina zeriba stahweja allasch us to Kungu, fa wahrda winsch karu meda un

fam ween wif u gohdu dewa, ja Deews tam uswareht nowehleja. Wif wina wareni kara darbi ir weenumehr firnigās Deewa peelhgfchanās eepiht. No tehwijs fchirdamees wifsch ar 90. Dahwida dfeefmas wahrdeem atfweizinajahs no faweem peederigeem. Sawus ustizamus pawalstneekus Deewa fcheligā fargafchanā atwehledams, teem firnigu ardeewu fazija; warbuht beidsamo reift. Dauds afaras un luhgfchanas pawadija kehniinu wina zetā. Us Usedomas salu malā kaphjoht bij kehniensch pats stary pirmajeem. Tuhdat zelohs nometees ar fkanigu balfi Deewam pateiza: „Kungs, muhsu Deews, kas Tu par wehju un juhru, par semi un debesi pawehli, Tew pateizohs no fuds par tawu fcheligu fargafchanu, ka mums tik laimigi lizis pahrzelttees, es fche nemekleju fawu gohdu, bet ween esmu nahzis, tawu fwehtu ewangeliumu aiftahweht, tawu fchelastiba lai man joprohjam pawada! Amen!

Pazehlees, eeraudfidams fawus faldatus un wirfneekus afaras flaukam, tas fazija: „Neraudat wis, bet luhdseet lihds ar man firnigi Deewu: pastahwigi Deewu luhgt ir tik pat, ka pusmehr uswareht!“ Pee fcheem wahrdeem wifsch ari turejahs. Sawam warenam eenaidneekam Tillim pee Leipzigas preti stahwedams, kas 36. kauschanas bij uswarejis, tas us faweem kara wirfneekem fazija: „Wairaf nekā us gohdu un juhfu firdibu palaujohs us tam, ka par pateesu un fwehtu leetu karu wedam. Mehš nekarojam preefch zilwekem un laizigas mantas, bet par Deewa gohdu un wina wahrdu, par ihstu friftigu tizibu, kuru pahwests apmahzis un draude ipohstiht. Tadeht mums nau ko fchaubitees, tas wifscheligais Deews kas muhs par juhru un straumehm wadijis, muhs ari tagad ne-atstahs un mums dohs uswarefchanu par muhsu eenaidneekem.

No rihta wehl kehniensch jahja gar faweem kara pulkeem, tohs apluhkoht un eedrohschinah. Tad no sirga kaphis zelos metahs, Deewu firnigi peefauldams, lai tam kauschanā palihdsetu. — Deews wina luhgfchanu paklauffija, wifsch eenaidneekus glufchi uswareja. Widu stary nokanteem atkal zelos metahs un Deewu flaweja. — Zebfchu zaur laimigu kara wefchanu tam netruhka usflawetaju un zeenitaju, kas to nesin kā gohdaja, tomehr wifsch nelikahs to ne prohtoh un palika arweenu pasemigs pret wifsem. Wina eenaidneeki bij daschas weetas breefmigi pohstijufchi, kad wifsch tohs nu aisdina, tad daudsreis lautini, kas tik dauds breefmas bij zeetufchi, nahza winam kā no Deewa fuhstitam glahbejam preti un dasch to tureja par leelu laimi un gohdu, ka tik ko wina drehbju wihli dabuja aiftahrt, bet wifsch zaur to nepalika lepnis, bet tik ween tam Wisaugstakam gohdu dewa, kura wahrda wifsch bij nahzis fawus nelaimigus tizibas beedrus pestiht. Wifsch finaja, „ka teem lepneem Deews turahs preti, bet teem pasemigeem wifsch dohd fchelastibu.“ Tadeht tam reeba wifas tahdas gohdinaschanas no zilwekem, bihtotees, it kā kas zaur to no ta gohda tiktu atrauts, kas Deewam ween peenahfahs. Ta tas weenreis gadijahs, kad wifsch Rembergas pilfchtinā nonahza, tad dauds kauschu ap wina namu fazejeja. Wifsch waizaja kahdam mahzitajam: „Kam fche tik dauds kauschu fazejejufchi?“ Tas atbildeja: „Wini grib to wareno Sweedru

kehniinu redseht;“ te kehniensch to dsirdejis tezeja kauschu pulka un fanza us fapulzeteem: „Mihli behnt, fche juhs redsat tik weenu leelu grehzineeku no Sweedru semes, kuru tikai negudri kaudis par warenu nosauz.“ R. S.

Wafaras fwehtfōs.

Meld. Kas ir tahds kā Tu.

1. Wifu-augstakais,
Wifu-fwehtakais,
Deewa Gars! Mehš Tewi fweizam
Un ar fkanahm mehleh m teizam,
Ka tu, debes weefs,
Pee mums nolaides.
2. Deewa atstahiti,
Muhfcham fohditi
Mehš nu tagad wairs ne-efam,
Jo zaur Tew' eefch fewis nefam
Krihtus nopelnu,
Wina taisnibu.
3. Mehš no Tewis ween
Smelam katru deen'
Spehtu, gaismu, dsihwib', fwehtib',
Tu muhs wed us debes lihgfsmib'.
Muhfcham Tewim gohds
Lai no mums tohp dohts! J. Siwert.

Zelgawas latw. pilfchta draudfē

no 7. lihds 20. Mai.

1) Dsimufchi: Carl Arthur Krushin, Johann Friedrich Andreas Brankfchewig, Joh. Eduard Behrfin, Peter Streglau, Eva Marie Liffette Kirsch, Liffette Amalie Strigewitsch, Liffette Catharina Sahlputre, Liffette Stein, Liffette Louise Seedin, Emilie Schwarzberg, Annette Emilie Laine, Emilie Annette Rose.

2) Uffaukti: muhrneeks Jannis Zeppejs ar Julie Minna Caroline Grabowfky; strahdneeks Krihfhahn Tobijahn ar Anna Suttin; strahdn. Franz Serafinowitsch ar Lotte Grofs; atfahw. fald. Frix Rafsmann ar Lotte Andersohn.

3) Mirufchi: deenestmeita Catharina Ewaltowitsch 22½ gad. w.; atr. Caroline Eichler 83 g. w.; Trihne Freimann 1 g. 2 mehn.; Annette Dfchafte 1 g. 4 mehn.; Carl Behrfin 4 mehn.; Cath. Emilie Rohfta 2 g. 9 m.; Frix Grant 1 g. 3 m.; atf. fald. Janis Ans 97 g. w.; Clara Müller 9 m.; atr. Anna Thomas 82 g. w.; Minna Bitteneek 13 m.; Peter Krufe 7 m.; Dohre Rosenberg 2 g. 4 m.; Liffette Gottliebe Langenfeld 2 g.; Ans Kahle 7 mehn.; August Seemel 1 g. 11 mehn.

M i s i o n e s l a p a.

V.

(Turvinajumš.)

Sarvu draudst augsti zeendams winsch aridsan peewilda-meess mahzija, ka tas Kungs Kristus ar Hernhuteeschu draudst zeetaki esohst faweenohst, winai ihpafchi par weza ko tapis, kas zaur lohsehm winai neshnamas leetas fawu praktu sinamu darohst. (Tamdeht winus apsmeedami ari fauz par Jesuleescheem.) Hernhuteeschi nu tura par peenahkamu, misiones darbu strahdaht neween pee paganeem, bet aridsan stary Ewangelijuma draudsehm. Ari pee mums, Widsemè, tee ir eegahjufchi un ustaisijufchi luhgschanas namus, kur sapulzes tura, un zaur tam muhsu Widsemes draudsei ar daschadeem raibumeem leelu kaiti un wainu padarijufchi; jo tas nepeeklahjahs pee Lutera-basnizas altara turetees un turklaht aufis un azis un sirdis pasneegt zitai draudstbai. To newaram usteikt, bet turpretim mehš no sirds waram preezatees par Hernhuteeschu misiones darbu pee paganeem. Pats Zinzendorfs us Kopenhageni Dahn semè nobrauzis tur fatikahs ar weenu Neegeru wehrgu no Bakar-Indijas, un sirdi sagrahhts apnehmahs, teem tumfchineekem nahkt palihgà ar Ewangelijuma gaischumu. Birnee misionari no Hernhutes isgahja 1732. g. us St. Toomas, masa salina stary Antilu falahm. No ta laika Hernhuteeschu misiones darbs nu isplehtees par wisu pasauli; wainu misionari strahda Afrikas deenaswidu pee Kasereem, Amerikas seemelòs pee Eskimoescheem Greenlantè un Labradorè un pee Saikan-ahdeem; Widus-Amerikà pee Moskito juhras kraasteem un us Antilu falahm, Deenaswidus-Amerikà Gujanà; Austra-lija pee Pahpuescheem un Asija Tibbetè us augsteem Himalaja kalneem. Pawisam misionaru skaita 154.

No tahm misiones beedribahm, kas wehl japeemin, jafaka, ka tahs nestahw til taifni no Leipzigas un Hermansburgas misiones beedribas us Lutera draudses tizibu, bet widu stary Luteru- un Reformatu tizibas un atwehle aridsan faweeem misionareem mahzihst waj Luteru, waj Reformatu tizibu. Ta leeta tà nahkusi. Friedrich Wilhelm III., Pruhfchu kehniensch, pehz Wahzsemes ispestifchanas no Frantschu usmahfchanas, kad swineja atjaunotas tizibas trihsšintu gadu swehtkus, 1817. g. 31. Oktober, gribedams fawus pawalstneekus wisus faweenohst us weenu tizibu, islaida wineem grahmatu, kurà laudihm peerahdija, ka esohst staryiba masa stary Lutereescheem un Reformateem un ka tamdeht warohst it labi faweenotees weenà draudse un tomehr iffkatris palikt pee fawas tizibas. To fauz par Unionu, t. i. faweenofchanu, kas pehz tam tapa eewesta neween Pruhfchòs, bet aridsan zitòs Wahzsemes gabaldòs. Bet ta nau pateesiba, kad eesch tizibas leetahm faweenohahs, kur nau tizibas weenadiba; un kad pa gabaleem brithw dohts tizeht jeb netizeht, ko gribahs, tad ar waru pamasam eelauschahs ta netiziba. Tad no tahs Uniones, ka faka, Wahzsemes draudses ir zehluschanas leelas schelshchanahs stary tizibas un netizibas, kas netaps apklusinata, kamehr atkal ischirtees no Uniones tee,

kas weenadi tiz, us weenu draudstibu. Unionei eet pakal tahs misiones beedribas, ko nu peeminefim.

4. Bahseles misiones beedriba eesch Bahseles Schweizes semè pee Reines upes, eezelta 1815. g., strahda ar 108 misionareem Bakar-Afrikà pee Neegereem un Asija pee Rihneescheem un Preeksch-Indija. No Bahseles misionareem bij teizamee Namseijers un Kühne, kas pahzreetufchi gruhthu zeetumu Aschanti pilsehtà eesch Afrikas. *)

5. Reines misiones beedriba Barmenè pee Reines upes, eezelta 1828. g., strahda ar 64 misionareem Deenaswidus-Afrikà, Rihnà un us Asijas Sunda salahm. Misionars Hahn, dsimts Widsemneeks, kas muhs apmekleja 10 gadus atpakal un daschàs weetas tureja jaulus misiones spredikus un no Reines beedribas un ir tagad par misiones prahwestu Kapstatè, Deenaswidus-Afrikà. Winsch pats ir dedšigs Lutera tizibas aistahwetajs. — Tapat aridsan misionars Krohn, kas dsimts Wahzsemneeks, bet fawà laika skolmeisters bijis Kursemè pee muischneeku behrneem, strahdaja Rihnà un no turenes pahbrauzis fehrst ari Kursemè apmekleja fawus wezus draugus un muhsu sirdis eepreezinaja ar sinahm no Deewa walstibas augfchanas pee paganeem. Atkal nobraudams fawà druwa winsch faslimis kugi nomira un tapa guldinahst farkanas juh-ras flehpi, kur wina meefas gaida fawa Kunga nahfchanu.

6. Seemel-Wahzu misiones beedriba Barmenè pee Wehseres upes, kas eetel Wahzu juhra, eezelta 1835. g., strahda ar 11 misionareem Bakar-Afrikà pee Neegereem.

7. Berlines misiones beedriba, Berlinè, eezelta 1823. g., strahda ar 50 misionareem Deenaswidus-Afrikà pee Kasereem.

8. Gofnera misiones beedriba, Berlinè, eezelta 1849. g. no mahzitaja Gofnera, kas, dsimis katolis, atgreesahs pee Ewangelijuma tizibas, kahdu laiku bij par mahzitaju Pehterburgà un tur ar stipreem spredikeem usmohdinaja no grehku meega daudš dwehsefu no augstas un semas kahrtas, un pehz nogahja us Berlini. Winsch jau nomiris, bet tas no wina eefahkts darbs ar sekmi eet us preekschu pee Kohleescheem Preeksch-Indijas seemelòs us augsteem Himalaja kalneem. — Pawisam no Wahzsemes issuhstiti 496 misionari. Tee nu ir, miškais lastajs, ihsumà tee darbineeki, ko Deews fawas draudses luhgschanas paklausidams issuhitjis fawà plaujunà. Tee augti wehl ir masi; skaita pawisam libds 1½ miljo-neem dwehsefu, kas no paganu tumfibas atgreesufchees pee Kristus gaischuma. Luhst tu ar, ka winsch wehl wairaf issuhstiti, jo tas plaujums ir leels un to plahweju mas! —

(Us preekschu wehl.)

*) Statees misiones sinas no 1875. g. Nr. IX.

Latw. Amischi apghadatajò: J. W. Sakranowicz.

No censures atwehlehts. Rihgà. 19. Mai 1877.

Drulahst pee J. W. Steffenhagen un dehta.